

Under rubrikken *Meddelelser fra Institut for Oldtids- og Middelalderforskning* bringes dokumenter fra instituttets kollegiale organer og øvrige informationer om instituttets aktiviteter og undervisning. Disse meddelelser er underskrevet med navn ledsaget af funktion i de pågældende organer.

Alle øvrige indlæg dækker udelukkende underskriverens/underskrivernes personlige mening.

AGORA

2. årgang nr. 7-8
december 1980

Redaktion
Søren Chr. Hindsholm
Simon Laursen
Søren Sørensen
Kirsten Holm Nielsen
Giuseppe Torresin

Indholdsfortegnelse

Nedskæringerne

v. redaktionen

Meddelelser fra Institut for Oldtids- og Middelalderforskning

Referater fra IB

Referater fra SN

Procedure ved eksaminer: områdeopgave 2. del
tilvalg og 10-dages opgaver
i oldtidskundskab

Debat:

Das Reich(t)

v. Børge Fruelund Jensen

(med en fortale)

og Hans Rafaelsen

Referat fra U-90 gruppemøde v. Villy Schmidt

om "Til Glæden"

Politisering? Hvad behar? v. G. Torresin

Aldrig set på O & M

Næste nummer (1981-1) udkommer med "Næste semesters undervisning" ved eksamenstid. Med dette nummers udsendelse skal redaktionen ønske alle bladets læsere god jul og godt nytår.

NEDSKÆRINGERNE

En stor del af arbejdet i universiteternes styrende organer i disse år går ud på at diskutere og forhandle om de aktivitetsbegrænsninger, som Direktoratet for de Videregående Uddannelser har påtvunget universiteterne. Studenter og lærere har protesteret ved to demonstrationer. Vore fag har deltaget i protesten omend under mindre kampklare former.

De nedskæringer i bevillingerne, som der er tale om, omfatter:

1) Permanente aktivitetsbegrænsninger:

Udover en fast reduktion af forskellige konti og en ændring af eksamensordningerne er det især reduktionen af tilgangen til Humaniora, biologi og medicin i Århus og København, som er tungtvejende.

2) Fremskyndede standardforringelser:

Budgetreformens formål har været at reducere standarden i forskellige universitetsfunktioner: antallet af lærere og af institutter, videnskabelig apparatur fornyelsestempo m.m.. Disse forringelser, der skulle virkeliggøres i en 7-årsperiode indtil 1987 med 15% nedskæring om året, bliver fremskyndet således at bespareelsesplanen skal virkeliggøres i 1981.

3) Samtidig med disse langsigtede nedskæringer skal der også finde midlertidige besparelser sted, bl. a. ved stop for seniorstipendierne.

For det humanistiske Fakultet i Århus betyder disse tre punkter at optagelsestallene er nede på 385 nye studerende om året samt at de pålagte besparelser udgør ca. 5.700.000 kroner. Med den nye budget model fordeler Direktoratet selv bevillingerne på hovedområderne og på undervisning og forskning. Universitetet som en autonom administrativ og faglig enhed, en enhed som mange århundreders lærde og politikere øjensynlig har ment var relevant og frugtbar, er således uden særlige betæneligheder blevet sprængt af de store genier i Direktoratet.

I nedenstående tabel kan man se de nedskæringer, som rammer Det humanistiske Fakultet i Århus indtil 1987 (se næste side).

Men langt værre end det kvantitative aspekt er måske de kvalitative skader, som Direktoratet er i stand til at påføre universitets-

	Faste vid. still. i årsværk	UA'er i årsværk	Heltids TAP i årsværk	Deltids TAP i årsværk
1980	110,5	46,4	22,7	10,1
1981 FFL	107,4	45,1	22,7	9,6
1981 ny besp.	107,4	42,6	22,2	9,6
1987 opr. skema	92,1	16,3	16,2	10,9
1987 eft. FFL 81	90,1	16,0	15,9	10,7
1987 ny besp.	75,4	13,4	13,3	9,0
Nedskæring	35,1	33,0	9,4	1,1

Disse tal er årsværk til undervisningsaktiviteten og altså ikke direkte stillingstal. Hvis de planlagte nedskæringer i stillinger skal beregnes, skal de normerede 60% til undervisning omregnes til 100% for alle kategorier undtagen deltidslærere (for så vidt UFA-normen stadig gælder). Hvis planerne gennemføres skal fakultetet derfor i forhold til 1980 reduceres med 53,5 faste lærerstillinge, 15,7 heltids-TAP og 1,8 deltids-TAP. Der skal være 82% færre konfrontationstimer pr. uge ved undervisningsassistenten.

studierne p.g.a. dets overfladiskhed og ligegyldighed over for kulturens værdier og studierne niveau. Direktoratet leder ikke efter besparelsesobjekter, hvor det virkelig er muligt at spare, men angiver kun en kvantitativ ramme for besparelserne i forskellige konti. Om æslet til sidst dør af sult, spiller ingen rolle, bare der i statistikker og i datamaskiner forekommer en betydelig overførsel af bevillinger fra hækontoen til strækontoen. Var der en tanke og en erfaring bag den kontakt, som universiteterne havde til gymnasiet gennem censorerne? Var der en tanke bag bestemte former for eksamen? Var der en garanti for et videnskabeligt niveau bag bestemte former for undervisning? Direktoratet er ligeglad og slagter løs. Direktoratet føler ikke noget ansvar over for universiteternes og de andre kulturinstitutioners formål; det ser kun på EDB-modellen. Hvad siger så Ministeren, Regeringen, Folketinget? De siger det, som Direktoratet vil have, de skal sige: De eneste informationer om universiteterne, politikerne er i besiddelse af, er de tal, kroner og ører, procenter, årsværk, som Direktoratet har ladet dem få. Direktoratets overmagt og overdrivelse i styremetoder er dog også vort største håb i dag: slaget er endnu ikke tabt: offentligheden og politikerne ministeren selv, som begivenhederne omkring seminarierne viste, er faktisk endnu ikke klar over de helt vilkårlige, umenneskelige og ulogiske konsekvenser af disse EDB-styrede modeller i forsknings- og uddannelsespolitik. Det er næsten som om politisk ansvar og fornuft er koblet fra til fordel for overtroisk tillid til maskinen. Men for-

tjener maskinen denne tillid? Skal det ikke lykkes os at overbevise befolkningen og partierne om de absurde konsekvenser, som EDB-styring har på kulturområdet, og at starte en kampagne, der maner til fornuft og politisk ansvar mod teknologiske modeller ikke bare i vort tilfælde, men i hele det økonomiske og sociale spektrum?

Det centrale i denne problematik er arbejdsløsheden, som tankes langsomt afskaffet ved at Danmark "producerer sig" ud af krisen på bekostning af de andre europæiske lande og den tredje verden. Desværre er det sådan, hvad denne plan angår, at også de andre europæiske stater tænker og planlægger udfra samme perspektiv. Direktoratet tænker derimod, at det er umuligt at absorbere arbejdsløsheden blandt akademikere. Derfor en strengere og strengere adgangsbegrænsning og forsøget på at overføre unge mennesker fra den fremtidige akademikerarbejdsløshed til den almindelige arbejdsløshed. Men en undersøgelse foretaget af Danmarks Statistik viser det absurde og umenneskelige i dette perspektiv. Det er ikke sandt, at der er overflod af arbejdskraft blandt akademikere. 94% af alle nye kandidater har fået arbejde. Disse kandidater er altså uundværlige, hvis produktions- og uddannelsesapparatet skal køre videre i Danmark. Det er sandt, at 42% af de nyuddannede cand.mag.'er, der har fået arbejde, samtidig modtager supplerende understøttelse, men for det første er disse deltidsstillinger lige så uundværlige som heltidsstillinger, og skolen kunne ikke klare sig uden dem, for det andet er det ikke de deltidsansatte, der har valgt denne form for beskæftigelse, men de ansættende myndigheder ("Supplerende dagpenge er knyttet til ansættelsesmåde", siger Danmarks Statistik). Løsningen kan altså kun findes i en omstrukturering af stillingerne og i en omfordeling af arbejdet, der svarer bedre til de nuværende behov. At dette vil koste det samme beløb som summen af dagpenge plus lønninger er klart for ethvert menneske, der ikke har solgt sin fornuft til Direktoratets EDB-maskine. Hvorfor har man ikke gjort det? Fordi man i Direktoratet havde en drøm, en plan, om det ikke var muligt at tvinge unge fra intellektuelt arbejde over i erhvervslivet og derved at absorbere arbejdsløsheden. Det sagde jo EDB-maskinen! Det er ikke sket i alle disse år. Arbejdsløsheden blandt ikke-akademikere er derimod steget, men blandt akademikere har den været stagnerende. Men folket i Direktoratet drømmer videre. En gang man har solgt sit hovede til maskinen, putter den det ikke ud den første tid.

Det er også blevet bemærket, at antiinflationiske virkninger af samme omfang som besparelserne på universiteterne og kulturinstitutionerne kunne opnås ved en indskrænkning i benzinformbruget. Men det er selv-

følgelig mindre bekvemt at røre ved bilismen og forbrugerismen. Skal vi så i fremtiden være ukultiverede og sidde med kolde fødder hjemme, men fortsat alle køre rundt til forskellige Bilka'er, hver eneste ved rattet af en bil, som bruger benzin for mindst fire personer?

Red.

Referat af IB-møde mandag den 1. sept. 1980 kl. 10.00

Til stede: Erik Ostenfeld (Bestyrer), Bent Dalsgaard Larsen, Dorte Fuglede, Søren Chr. Hindsholm og Hans Gregersen.

Fraværende
med afbud: Poul Ole Jastrup.

- 0 -

1. Meddelelser fra Bestyreren

- a) Mandatantal og valgmåder for de enkelte organer skal inden 3/9 opgives til Valgsekretariatet. For IR's vedkommende ville bestyreren sørge for, at de dertil indrettede skemaer blev udfyldt nøjagtigt som sidste år.
- b) Fra Fakultetet er der kommet meddelelse om eksistensen af restbeløb på medhjælps- og undervisningskontoerne. Bestyreren har anbefalet Indisk Afdelings ansøgning om undervisningsassistance, men mente ikke, O&M havde behov for at søge i denne omgang. Det var dog SN's opgave at afgøre dette.

Angående medhjælpspenge ville BDL sammen med Bibliotekar Ole Thomsen undersøge behovet.
- c) Instituttet har fra Nordisk Samarbejdsnavn for humanistisk forskning modtaget ansøgningskemaer, som kan afhentes på sekretariatet. Opslag herom findes på opslagstavlen.
- d) Fra biblioteksudvalget er der til de fastansatte, videnskabelige medarbejdere som led i en større enquete om deres brug af Statsbiblioteket kommet spørgeskemaer. De vil blive fordelt i kasserne.
- e) For fremtiden skal fotokopieret undervisningsmateriale uddeles mod betaling (cf. ministerielt cirkulære og vejledn. fra universitetet).
- f) Fra POJ er der kommet en skrivelse til IR og en følgeskrivelse til bestyreren. IB forbeholder den d. 8/9, og det vil blive et punkt på næste IR-møde 22/9. BDL præciserede, at han selvfølgelig ville være til disposition for bestyrelsen med oplysninger, men inhabil ved sagens behandling. I den forbindelse beklagede han, at det i referatet af IB-mødet d. 17/3 1980 ikke var kommet med, at han forlod mødet som inhabil under behandlingen af sagen vedrørende hans ønsker for undervisningen i E80.

I øvrigt pointerede han, at det ifølge hans inhabilitetsstatus ikke ville være rigtigt at gribe ind i sagen undervejs, og det var heller ikke hans ansvar, i hvilke organer sagen behandlede.
- g) BDL har sendt et ønske om fritagelse for sit hverv som bestyrelsesmedlem. Også dette vil blive behandlet på førstkomende IR-møde.

2. Mødeplan for efteråret

På flg. datoer vil der blive IB-møder i efteråret: 8/9, 15/9,

29/9, 13/10, 27/10, 10/11, 24/11, 8/12.

Næste ordinære IR-møde bliver 22/9.

3. Referatet fra IB-mødet 19/8 1980 kl. 13.00

Bestyreren startede med at pointere, at den praksis, der følges på Instituttet ved udsendelse af referater uden for den godkendende instans før godkendelsen nødvendigvis måtte hænge sammen med en forståelse mellem bestyrer og referent, hvilket de facto hidtil havde været tilfældet. Han ønskede bestyrelsens tilkendegivelse af dette, og SCH og HG støttede. BDL mente, førstnævnte praksis var uheldig, men at han havde fulgt praksis. Hertil sagde SCH, at han mente, at det i det givne tilfælde ville have været en adækvat handlemåde af BDL kun at sende det foreløbige referat ud til bestyrelsens kreds.

Da der opstod uenighed om forløbet af mødet, ønskede bestyreren til referat, at

- 1) DF udtalte, at mødets forløb, såvidt hun huskede, svarede til EO's fremstilling, og at
- 2) bestyrelsen udtalte, at hidtidig praksis ikke var blevet fulgt ved BDL's udsendelse af referatet.

Godkendelsen blev udskudt til næste IB-møde.

4. Eventuelt

BDL meddelte, at Peter Terkelsen har afleveret en rapport om sit Du-Cange arbejde. Bestyrelsen overlod det til BDL i samarbejde med Holger Friis Johansen at se på såvel den faglige som den bevillingsmæssige side af sagen.

Endelig vedtoges en mindre ændring af fordelingen af opslags-tavleplads.

Hans Gregersen
Referent

Referat af IB-møde mandag den 15. sept. 1980 kl. 10.00

Til stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Bent Dalsgaard Larsen, Poul Ole Jastrup, Dorthe Fuglede, Søren Chr. Hindsholm og Hans Gregersen.

- 0 -

1. Godkendelse af referater

Både referatet af 19/8 og referatet af 25/8 blev godkendt.

Under dette punkt vedtog bestyrelsen at ændre praksis, således at ikke-godkendte referater for fremtiden kun fremsendes til medlemmer af den godkendende instans.

2. Meddelelser fra Bestyreren

- a) Fra Institut for Religionshistorie er der kommet oplysninger om et proseminar i dette efterår. Disse vil blive slået op på opslagstavlen.
- b) Fra BDL er der kommet et ønske om dobbeltvægtning af timerne i latinsk version på baggrund af et studenterønske om fordobling af timetallet. Det vil blive behandlet på IR-mødet 22/9.

3. Planlægning af IR-mødet mandag 22/9 1980 kl. 9.00

Under dette punkt erklærede BDL sig som inhabil og forlod mødet.

Punktet: Drøftelse af instituttets sagsbehandling ville blive behandlet først på dette IR-møde. De dertil hørende bilag vil blive sendt ud til alle i forvejen; detailudformning af dagsorden og udsendelse af materiale og indkaldelse overlodes derefter til bestyreren.

4. Eventuelt

Intet.

Mødet sluttede 11.35.

Hans Gregersen
Referent

Referat af IB-møde mandag den 6. oktober 80 kl. 10.00.

Til stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Holger Friis Johansen,
Poul Ole Jastrup, Dorthe Fuglede, Søren Chr. Hindsholm,
Hans Gregersen.

- 0 -

1. Godkendelse af referater.

Til referatet af mødet 1.9.80 under punkt 3 gjorde DF det klart, at det var hende imod, at man konsulterede hendes hukommelse om, hvad en tredje havde sagt fremfor at spørge vedkommende. Bestyreren erklærede sig enig i det principielt uheldige i, at tap'er inddrages i uenigheder mellem videnskabelige medarbejdere. I overensstemmelse hermed ændredes punkt 1 under det, bestyreren havde ønsket refereret, og således ændret godkendtes referatet. Referatet af mødet den 15.9 godkendtes også, og det accepteredes, at begge referater blev forelagt Bent Dalsgaard Larsen før udsendelse.

2. Valg af næstformand.

HFJ valgtes.

3. Meddelelser fra bestyreren.

- a) Instituttet har til orientering modtaget en genpart af Dorthe Søndergaards afskedsattest.
- b) Instituttet har ligeledes til orientering modtaget en genpart af Jan Bodilsens ansættelsesaftale.
Da stillingen er blevet skåret ned fra 40 til 28 ugentlige timer og ydermere kun er foreløbigt besat indtil 31.3.1981, vedtog IB i overensstemmelse med et pålæg fra sidste IR-møde at lade bestyreren og næstformanden udforme en skriftlig protest.
- c) Instituttet har modtaget en vejledning vedr. frigørelsesattester til brug for deltidsansatte, der skal have supplerende dagpenge.
- d) Instituttet har modtaget en tidstabel for valget til de styrende organer 1981.

4. Udvalgsnedsættelse.

IB udpegede som sine medlemmer i et udvalg til udarbejdelse af klare retningslinier for indgivelse af lærerforslag til undervisning HFJ og SCH, og bestyreren ville bede SN stille med 2 medlemmer.

5. Budgettet.

På baggrund af en opgørelse pr. 26.9.80 af forbrug og rest af annum henstilledes det til såvel sekretariat som lærere at lægge en dæmper på forbruget, fx. af fotokopier. Drastiske forholdsregler skønnedes ikke nødvendige.

6. Evt.

Med udgangspunkt i POJ's referat af HF's behandling af en rapport om forskningstilstanden på Engelsk og Matematik berørtes kort den generelle bevillingsmæssige situation indenfor humaniora.

Mødet sluttede kl. 11.25.

Hans Gregersen
referent

22. oktober 1980

Protokoll af IB-møde mandag den 13. oktober 1980 kl. 10.15

stedede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Holger Friis Johansen,
Poul Ole Jastrup, Dorte Fuglede, Søren Chr. Hindsholm,
Hans Gregersen.

- 0 -

Meddelelser fra bestyreren.

- a) Fra Foreningen af danske Kunstmuseer er der kommet kopi af en resolution til Ministeriet for kulturelle anliggender. Man ønsker en tilslutning til udtalelsen, der handler om afstøbnings-samlingen.
Bestyrelsen bad bestyreren via kontakt med Kristian Jeppesen og HF forsøge at gøre sagen til en universitetssag.
- b) Fra Valgsekretariatet er der kommet en del formularer til brug for valget til de styrende organer dette efterår.
Bestyreren ville sørge for at bekendtgøre de forskellige frister.
- c) SN har ved formanden Simon Laursen sendt IB et brev, hvori det beder IB være opmærksom på mulighederne for at få gæsteforelæsere til Instituttet i det akademiske år 1981-82.
SN foreslår selv Manfred Fuhrmann.
Bestyreren ville undersøge den bevillingsmæssige side af sagen.
- d) Bestyreren læste den protestskrivelse op, som han selv og næstformanden havde udformet i anledning af nedskæringen og den kun foreløbige besættelse af den tidligere fuldtidsstilling på sekretariatet.
Bestyrelsen tiltrådte indhold og formulering.
- e) Fra Giuseppe Torresin har Instituttet modtaget en skrivelse, hvori bl.a. foreslås en større undersøgelse af de forskellige læreres specielle undervisningsønsker 4-5 år frem. Desuden minder han IB om, at IR på mødet 3.3.1980 udskød nedsættelse af Udvalget til undersøgelse af vægtningsproblematikken.
Ang. det første punkt besluttede IB at forbehandle det på IB-mødet 27.10 og senere tage det op på IR-mødet i november. Der ville også udvalgsnedsættelsen finde sted.
- f) I forbindelse med det forholdsvis store forbrug af fotokopier vedtog IB at henstille til lærerne at spare.

Eventuelt.

En kort snak om referaters mest adækvate form og længde tydeliggjorde vigtigheden af, at spørgsmålet for IR's vedkommende blev taget op på næste IR-møde.

IB besluttede desuden at meddele Agoras redaktion, at IB i det officielle afsnit af Agora ikke ønsker bilag, men kun referater offentliggjort.

Ellers intet.

Mødet sluttede 12.10.

Hans Gregersen
referent

-Referat af IB-møde mandag den 27. oktober 80 kl. 10.05

Til stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Holger Friis Johansen, Poul Ole Jastrup, Dorthe Fuglede, Søren Christian Hindsholm og Hans Gregersen.

- 0 -

1. Godkendelse af referat af IB-mødet den 13.10 nr. 16.

Referatet blev godkendt.

2. Meddelelser fra bestyreren.

- a) HF indkalder ansøgninger om engangsbevillinger dette år med frist til 7.11. Bestyrelsen gik ind for at søge om bevilling af en ny duplikator.
- b) HF har sendt en slutoversigt over undervisningsassistentbevillingerne i 1980. Inst. har i E-80 fået 25 konfrontationstimer - tværfagsclearing, dvs. ialt 22 timer.
- c) Inst. har modtaget en oversigt over stipendiatkontorer.
- d) Inst. har modtaget 2 årsberetninger fra henholdsvis Inst. for Dramaturgi og Slavisk Inst., hvilke begge ligger til gennemsyn på sekretariatet.
- e) Vedr. tidligere henvendelse ang. gipsafstøbningssamlingen vedtog bestyrelsen, da Inst. f. klassisk og Nærorientalsk Arkæologi allerede havde skrevet til Ministeriet for kulturelle anliggender, at følge sagen op med en kort notits i Klassikerforeningens Meddelelser.

3. Gæsteforelæsere 1981/82.

Bestyreren informerede om det finansielle i sagen med henvisning til de foreliggende aftaler om kulturudveksling. Ifølge de samme aftaler har universiteterne i det akademiske år 81/82 mulighed for udveksling med 5 vesttyskere og 3 franskmænd. Dette sidste er bla. aktuelt, fordi OSD udover SN's forslag har foreslået Suzanne Saïd, Grenoble.

4. Giuseppe Torresins skrivelse af 13.10.1980.

Bestyrelsen besluttede at forsøge at indhente IR's accept til at udvide kommissoriet for det nyligt nedsatte 'udvalg til udarbejdelse af klare retningslinier for indgivelse af lærerforslag til undervisning' til også at omfatte det at lave et rundspørge som det af GT foreslåede.

5. Orientering om arbejdet i HF.

Fakultetsrådsrepræsentant POJ orienterede kort om dagsordenen til HF's møde samme eftermiddag, hvor evt. besættelse af det eksisterende lektorat i byzantinistik og nygræsk, som Inst. blev lovet som kompensation for den A/L-stilling, der blev os frataget i forbindelse med reallokeringsplanen 1979, var et af punkterne. IB rådede POJ til at støtte det synspunkt i HF, at stillingen blev opslået snarest muligt.

POJ orienterede også om den næste nedskæringsrunde, der sikkert også ville ramme eksamensudgifterne, og han var ikke sikker på, at denne besparelse ikke ville gå udover fx. den mundtlige eksamensform.

IB delte ikke POJ's pessimisme, men udtrykte sin forfærdelse over ideen.

6. Evt. Intet.

Hans Gregersen, ref.

Referat af IB-møde mandag den 10. november 1980 kl. 9.00.

Delstede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Holger Friis Johansen,
Poul Ole Jastrup, Dorthe Fuglede, Søren Chr. Hindsholm,
Hans Gregersen

- 0 -

Opslag af eksternt lektorat.

HFJ havde udarbejdet et udkast til formulering af stillingsopslaget. Det godkendte IB. Opslaget vil blive bragt i Statstidende, Magisterbladet og om muligt i Meddelelser fra Københavns Universitet.

Meddelelser fra bestyreren.

- a) Forskningssekretariatet, der udgiver 'Forskningen og Samfundet' indkræver et årligt beløb. IB besluttede at ophæve Instituttets abonnement.
- b) Fra Nordisk Kolloquium for Latinsk Liturgi er der kommet meddelelse om et kursus på Sandbjerg 1981. Den vil blive sat på opslagstavlen.
- c) Foreningen til den kongelige afstøbningsssamlings genopstilling opfordrer i en skrivelse til kollektive el. individuelt medlemskab. Da IB ikke mente, Inst. som sådant kunne melde sig ind i forskellige foreninger, besluttedes det at slå skrivelsen op på opslagstavlen og give besked til de enkelte lærere.
- d) HF har sendt en indstilling fra Arbejdsgruppen for Fællesindkøb til høring hos Institutterne. Fristen er 28.11, og TAP'erne vil til næste IB-møde udarbejde deres svar, som skal danne grundlag for Instituttets.
- e) Dekanetet har udarbejdet og udsendt et notat vedr. besparelserne, der samlet indtil 1987 skal reducere HF fra 225 til 164,6 lærerårsværk, fordelt med ca. 50% på henholdsvis undervisningsassistenter og A/L-stillinger
- f) Hans Gregersen har søgt om betaling for 23 timers medhjælp. Bestyreren vil undersøge kontoens omfang og planlagte benyttelse.
- g) Da ekstrabevillingerne til dækning af fremstilling af solgt undervisningsmateriale trækker ud, og beholdningen på fotokopieringskontoen kan forudses at blive brugt op i denne uge, ville bestyreren kontakte bibliotekaren med henblik på et kortfristet lån fra bibliotekskontoen.

3. Evt.

Intet.

Hans Gregersen

referent

Referat af studienævnsmøde mandag den 15. september 80 kl. 10.15

Stede: Simon Laursen (formand), Bodil Due, Giuseppe Torresin,
Peter Fink og fra 10.45 Palle Vinther.

Navn: Ole Thomsen.

Afbud: Ole Thomsen.

- 0 -

Godkendelse af dagsorden.

Dagsordenen blev godkendt, idet der blev indføjet et pkt. 8
Nedsættelse af bedømmelsesudvalg til besættelse af undervis-
ningsassistentstilling til latin for arkæologer og historikere.
Pkt. 9 blev så Evt.

Godkendelse af referaterne fra møderne nr. 10 og 11.

Referaterne godkendtes med rettelser.

Meddelelser fra formanden.

SN havde modtaget:

- a. Brev med forespørgsel om middelalderfilologi.
- b. Skrivelse med frister for Magisterbladet.
- c. Skrivelse fra RUC om medieuddannelse.
- d. Skrivelse om frigørelsesattester.
- e. Brev fra Bent Dalsgaard Larsen. Dette brev ville blive nærmere behandlet på et ekstraordinært møde, hvor man ville udarbejde følgeskrivelse til censorerne.

Meddelelser fra FSN.

Intet.

Ændring af § 47,5 i eksamensordningen for Oldtidskundskab.

Punktet var ønsket behandlet af PV. Man besluttede at søge kontakt med arkæologerne om sagen.

Udtalelse vedr. skrivelse til Ir fra P.O. Jastrup.

Til mødet forelå et udkast udarbejdet af formandskabet. På baggrund heraf diskuterede man de studienævns-relevante aspekter af POJ's brev og vedtog sluttelig en udtalelse til IR.

Behandling af dispensationsansøgninger.

Man vedtog at nedsætte et udvalg, der skulle gennemgå og inddele det indkomne materiale samt evt. komme med forslag. Udvalgets arbejde skulle behandles på et ekstraordinært møde den 29.9. Man vedtog endvidere ved opslag at opfordre til hurtig indsendelse af evt. yderligere dispensationsansøgninger. Udvalget består af GT og OT.

Nedsættelse af bedømmelsesudvalg til besættelse af UASS stillinger.

Udvalget kom til at bestå af OT og BD.

Evt.

BD orienterede om samtale med Jacob Isager ang. praksis for afgivelse af kompetence i OK. GT nævnte, at han var ifærd med at udarbejde eksamensskema for OK.

Bodil Due, referent

studienævnet

Referat af studienævnsmøde mandag 29. september 80 kl. 10.15

Til stede: Bodil Due, Ole Thomsen, Peter Fink og Palle Vinther.

Fraværende

med afbud: Simon Laursen, Giuseppe Torresin.

- 0 -

1. Godkendelse af dagsorden.

Efter pkt. 1 indskydes punktet lb: Valg af referent.

1b. Valg af referent.

Peter Fink valgtes.

2. Godkendelse af referat fra møde nr. 12 af 15.9.

Referatet godkendtes.

3. Meddelelser fra formanden.

Ingen.

4. Meddelelser fra FSN.

Ingen.

5. Udarbejdelse af følgeskrivelse til censorerne i anledning af brev fra BDL og af evt. kommentar til BDL's brev til SN.

SN har modtaget skrivelse fra BDL, hvori han meddeler, at han opretholder sin sidste replik til SN men ikke ønsker den videresendt til censorerne, samtidig med at han trækker sin skrivelse af 8.9.80 til censorerne tilbage og ikke ønsker den sendt. SN besluttede at sende et svar til BDL, hvori SN opretholder sin principielle holdning men samtidig takker for de to breve og understreger, at det er meget åbent for en diskussion om eksamensordningen, og at denne diskussion ikke er afsluttet - som omtalt i BDL's brev af 8.9. Hvis diskussionen - gerne med en bredere og større deltagelse af lærere og studenter ved instituttet - kan foregå i en anden atmosfære og uden at være kombineret med en klagesag, får denne sandsynligvis et betydeligt mere frugtbart resultat. SN understreger især den betydning, som den åbne diskussion mellem eksaminator og eksaminand har, for at efterprøve den tilegnede præsentable viden hos sidstnævnte i modsætning til den gamle ordning. Evt. praktiske problemer med hensyn til f.ex. forberedelse og eksamenstiden for 2. del og hovedfag (40 + 5 min.) kunne også med fordel tages op. I al almindelighed må det understreges, at ingen eksamensordning er uproblematisk, samt at en eksamensordning altid bør diskuteres.

6. Indstilling fra udvalget vedr. dispensationer.

SN gennemgik det indkomne materiale og overlod til BD og OT at lave en endelig indstilling. M.h.t. afløsning i arkæologi vedtog man til næste møde at indbyde Lise Hannestad.

7. Indstilling fra udvalget til besættelse af UASS-stilling.

Efter bedømmelsen har SN indstillet Allan A. Lund til besættelse af den ledige stilling i latin for historikere.

8. Evt.

Intet.

Peter Fink
referent

Studienævnet

Referat af studienævnsmøde mandag den 6.10.80 kl. 9.00.

Til stede: Simon Laursen (formand), Bodil Due, Ole Thomsen,
Giuseppe Torresin, Peter Fink, Palle Vinther.

- 0 -

1. Godkendelse af dagsorden.

Af hensyn til den indbudte gæst Lise Hannestad besluttedes det at behandle pkt. 5 først.

5. Kursus og kernekrav i arkæologi.

Lise Hannestad fremlagde for SN de problemer, der efter hendes mening var opstået i forbindelse med arkæologi-kurset. Det var dels svært at indarbejde opgaverne på en fornuftig og meningsfuld måde i kurset p.g.a. det store deltagerantal (27), dels var det svært at give alle deltagerne lige betingelser med henblik på udarbejdelsen af opgaverne, når nogle skulle til eksternt andre til intern censur. Hun skitserede sin plan for undervisningen og sin opfattelse af problemet med deltagelse i hele kurset som forudsætning for udarbejdelse af skriftlig opgave.

SN kunne godkende dette for de kommende semestre og besluttede at tage problemerne op igen i foråret i god tid før næste kursus.

LH fremlagde derpå et forslag til pensum for mundtlig prøve. Dette godkendte SN.

SN vedtog endvidere at skrive til fagets censorer og spørge, om de var villige til at censurere i arkæologi.

2. Godkendelse af referat af ekstraordinært møde nr. 13 af 29.9.

Til pkt. 5 i referatet var der rettelser i 1., 2. og næstsidste periode.

3. Meddelelser fra formanden.

Ingen.

4. Meddelelser fra FSN.

Ingen.

6. Dispensationer. Oplæg ved Ole Thomsen og Bodil Due.

OT redegjorde for udvalgets arbejde og fremlagde et skriftligt oplæg fra A. Damsgaard Madsen. SN var meget taknemmelig for dette oplæg og kunne på denne baggrund fastlægge nogle generelle linier for dispensationer.

Man gennemgik derpå sagerne en for en.

Det blev herefter overladt udvalget at udarbejde en rapport.

GT påtog sig at nedfælde de generelle retningslinier.
Formanden fik overdraget arbejdet med afsendelse af svar til de enkelte ansøgere.

7. Planlægning af UT's arbejde.

Formanden resumerede proceduren og mindede om, at spørgeskemaet til lærerne skulle udsendes først, og at studenternes skemaer skulle forsynes med en rubrik til navn.

8. Evt.

SN besluttede på OT's forslag at indgive forslag om indbydelse af Fuhrmann som gæsteforelæser til IR.

Bodil Due
referent

Referat af studienavnsmøde mandag den 27. oktober kl. 10.00

til stede: Simon Laursen (formand), Bodil Due, Ole Thomsen,
Giuseppe Torresin, Peter Fink, Palle Vinther.

- 0 -

Godkendelse af dagsorden.

Dagsordenen blev godkendt, idet dog 'indenfor Oldtidskundskab' blev slettet i pkt. 7.

Godkendelse af referat af 6.10.80 (nr. 14).

Referatet godkendtes.

Meddelelser fra formanden.

SN havde modtaget:

- a) Deadline for 2. halvår af 80 for juristen og økonomen.
- b) dispensationsansøgninger
- c) fra Studievejledningen opfordring til at udarbejde præsentation af fagene med frist 15.1.81
- d) accept af ændring i arkæologibestemmelsen for græsk bifag hovedfag/klassisk filologi
- e) udskrift fra matriklen. Faget har 91 studerende
- f) opfordring til møde med OK-studerende i slutningen af semestret

SN havde fremsendt skrivelser til

- 1) bestyrelsen om gæsteprofessor
- 2) FSN om videnskabsteori
- 3) Lise Hannestad med accept af pensum
- 4) Censorerne med forespørgsel om arkæologi-eksamen (svar var indløbet fra Finn Hobel og E. Paludan.
- 5) Fakultetsrådet om censorbevilling.

Meddelelser fra FSN.

Intet.

Valg af medlemmer til fællesudvalg med IR med henblik på praksis af undervisningens tilrettelæggelse.

GT og PF blev valgt.

Undervisningen F og E-81.

UT udvalget forelagde ved OT et forslag væsentligst baseret på turnusplanen.

SN diskuterede dette under hensyntagen til såvel OK-studerende som den nedsatte lærerkapacitet. Det blev overladt til UT at udarbejde skema til lærerne og senere til studenterne.

Behandling af praksis af afholdelsen af nogle eksaminer inden

Punktet blev under hensyn til det fremrykkede tidspunkt (13.15) udsat, idet dog dispensationsansøgninger behandledes.

Evt.

OT nævnte muligheden af et tværfag (Classical background). Der var i SN fuld tilslutning hertil.

Bodil Due, referent

Områdeopgave (efter 1978-ordningen).

SN har vedtaget følgende praksis:

- 1) samtidigt med specialekarakteren meddeler specialets eksaminator eksamensadministrator, om specialet falder inden for et af de tre områder, og i så tilfælde hvilket.
- 2) eksamensadministrator indkalder til et lærermøde, når det er nødvendigt (dog ikke nødvendigvis med deltagelse af alle lærerne). På mødet vælges de områder, inden for hvilke opgaverne skal stilles, og opgaverne fordeles mellem lærerne.

Motivation:

Under 1978-ordningen for latin, græsk og klassisk filologi 2. del stilles områdeopgaven af eksaminator inden for et af de tre hovedområder: A) litteratur, B) filosofi, C) religion. Et af disse tre områder falder dog automatisk bort, hvis det har været specialeområde. Den mest kvalificerede til at afgøre, i hvilket af de tre hovedområder specialet har sin hovedvægt, må være eksaminator. I modsætning til 1975-ordningen er det eksaminator og ikke eksaminanden, der vælger området (dog skal den klassisk filologiske student bortvælge enten den romerske eller den græske prøve).

Punkt 2 er vedtaget for at undgå, at eksamensadministrator indirekte får rollen som eksaminator. Hvis nemlig eksamensadministrator alene og udelukkende på grund af arbejdsdelingskriterier skulle vælge eksaminator, ville hans valg af denne i mange tilfælde også medføre valget af området. En rimelig arbejdsfordeling mellem lærerne må søges opnået inden for hele eksamensområdet.

Som resultat af denne reform vil opgavernes titler under 1978-ordningen være mere generelle og mere kræve en redegørelse for de store linjer og de store træk inden for et af de tre områder end en detaljeret behandling af et meget begrænset problem. Der vil altså være nogle eksamensterminer, hvor opgavernes type må være forskellige, alt efter som kandidaten følger 1978-ordningen eller endnu bruger sin ret til at gå op til områdeopgaven efter overgangsordningen (1975).

Oldtidskundskab.

For 10-dages hjemmeopgaverne har SN vedtaget at anvende den praksis, der nu gælder for andre faggrene, dvs. eksaminanden aftaler

med eksaminator i tilknytning til undervisningen i Historie- og samfundsforhold og i Arkæologi et område, som han vil studere mere intensivt end det normale pensum (§ 45,1 og § 45.2) i de to discipliner. Opgaven stilles af eksaminator inden for dette område og lægges til afhentning på sekretariatet på det med eksamensadministrator og eksaminator af kandidaten aftalte tidspunkt. Opgaven kan principielt skrives på et hvilket som helst tidspunkt i semestret, men SN anbefaler stærkt, at kandidaten placerer de ti dage i de måneder, hvor der ikke er undervisning på instituttet. Opgaver, der er afleveret før d. 10. 12. og d. 10. 5. bedømmes under den skriftlige censur for hhv. vinter og sommer terminerne. De andre opgaver bedømmes i den af de efterfølgende eksamensterminer, hvor kandidaten ønsker den bedømt. Forudsætningen for censurbedømmelse er i begge tilfælde, at eksamenstilmeldelsen i registraturen har fundet sted.

For tilvalgsopgaverne.

Vejledning: vejledning i valg af tekster, hovedværker mm. fås hos lærerne i tilknytning til den relevante undervisning. Eksamensadministrator, studievejleder og eksamensvejleder kan yderligere formidle kontakt med lærere, som vil påtage sig at fungere som vejledere.

Pensumopgivelse og indtegning til eksamen: de to pensumopgivelser for de to tilvalg afleveres til eksamensadministrator og godkendes af ham inden for enhver termins bekendtgjorte frister (normalt samtidig med pensumopgivelserne til de mundtlige eksaminer, ca. d. 30. 11. og d. 30. 4.). Indtegningen til den skriftlig-mundtlige prøve sker i registraturen inden for de normale tidspunkter for de øvrige eksaminer.

Arbejdsrapport: sammen med pensumopgivelserne afleverer kandidaten en kort arbejdsrapport for hvert tilvalg, i hvilken han redegør for den tråd eller de forbindelseslinjer, som ligger bag hans valg af tekster og sekundær litteratur, han specielle interesser inden for tilvalgsemnerne, den relevante undervisning inden for tilvalgsemnerne, han har fulgt, og alt det andet, som han mener, kan være af interesse.

Valg af eksaminator og opgave: hvis kandidaten ikke afløser det ene tilvalg, sker valget af det af de to tilvalg, i hvilket opgaven stilles og af eksaminator på det lærermøde, som er omtalt under "områdeopgave". Også lærere uden for faget kan inddrages

som eksaminatorer. Der kan også stilles tværgående opgaver.

Tidspunktet for den skriftlige opgave: den skriftlige opgave udfærdiges på 10 dage inden for en periode af ca. 15 dage, som eksamensadministrator fastsætter hver eksamenstermin under hensyntagen til

a) bibliotekernes lukketid og ferier i øvrigt

b) en rimelig tid for censor til at rette opgaverne inden den skriftlige censur

c) begyndelsen af de mundtlige prøver,

således at der normalt går ca. 15 dage i vinterterminen og ca. 10 dage i sommerterminen fra sidste afleveringsfrist for den skriftlige opgave til den mundtlige prøve.

Eksempel: i tilfælde af, at skriftlig censur falder tirsdag d.

6. 1. og mundtlig prøve tirsdag d. 6. 1. om eftermiddagen, afhentes den skriftlige opgaves titel på sekretariatet fra fredag d. 5. 12. til torsdag d. 11. 12. og afleveres 10 dage efter det tidspunkt, som skrives på det afleverede titelblad af sekretariatet ved afhentning. Censor får de første skriftlige opgaver d. 16. 12., de sidste d. 21. 12. og har ca. 15 dage til at rette dem i. Kandidaten har de samme dage til forberedelse af den mundtlige del af prøven.

Skriftlig censur: den skriftlige opgave bedømmes under den skriftlige censur. Eksaminator og censor bliver enige om en "foreløbig karakter" (der ikke offentliggøres) samt om de punkter, som skal efterprøves i den mundtlige prøve.

Afløsning: hvis kandidaten afløser det ene tilvalg, afleverer han pensumopgivelser og arbejdsrapport til eksamensadministrator til det ene tilvalg, i hvilket han ønsker at skrive afløsningsopgave, og aftaler tidspunktet for udfærdigelsen af opgaven med ham. Afløsningsopgaven kan principielt skrives på et hvilket som helst tidspunkt, men SN anbefaler stærkt, at kandidaterne skriver dem i de undervisningsfri måneder. Valg af eksaminator, herunder inddragelse af eksaminatorer fra andre fag, sker så vidt muligt som i tilfældet "områdeopgaver". Eksaminator i afløsning er ikke nødvendigvis den samme person som den, der skal være eksaminator i den skriftlig-mundtlige prøve.

Censur ved afløsning: afløsningsopgaven rettes af eksaminator. Der er intern censur og der udfærdiges en skriftlig godkendelse.

FORTALE TIL "DAS REICH(T)" (af forfatterne)

Nedenstående digt skal sikkert (jeg siger "sikkert" på grund af visse uklarlagte omstændigheder ved dets affattelse, som jeg senere kort skal berøre) forstås som en poetisk fodnote til vor nationale skjalds store folkeepos om Kimbrernes heroiske togt mod Rom, hvor de, i kamp mod den imperialistiske supermagt, led et (for romerne) forsmædeligt nederlag ved Vercellae år 101 f.Kr., dels fordi den romerske krigsmaskine anførtes af militaristen og banditten Marius, dels utvivlsomt fordi solen den dag tog sig den frihed at stå op i det forkerte verdenshjørne (øst) og derfor blændede dem, da sejren ellers så ud til at være vis.

Den opmærksomme læser af digtet vil straks spørge: hvorfra har manden denne omfattende viden? Svaret er både simpelt og komplekst. Digtet bygger på DIREKTE, INTUITIV INDSIGT I HISTORIENS ESSENS. Det er denne samme indsigt, blandet med sober tilegnelse af de litterære og arkæologiske kilder, der overbeviser os om, at Kibrerne faktisk var de senere jydere prototyper, ur-jyderne. Den gotiske historiker Jordanes (6. årh.) meddeler os, at Jylland i folkevandringstiden var en MATRIX OMNIUM GENTIUM, et "folkeslagenes moderskød". På sit revolutionerende og folkelige latin (sikkert hovedårsagen til den grove nedvurdering og neglekt han har været udsat for i Den Sorte Skole) fortæller han os, at også hans egne forfædre, Goterne, kommer fra vort vidtbesungne PROMONTORIUM, Jylland mellem Tvende Have. Jeg ved ikke, om den ærede læser straks kan gennemskue de vide men også lidet betryggende konsekvenser af denne meddelelse. Åbner der sig ikke straks for det spejdende øje, for det grublende blik, et rystende gab i vor historiske bevidsthed, en årsag til fornyet, fællesnordisk selvransagelse? Hvor ofte har vi ikke massakreret vore gotiske naboer fra Syd: "...Da Gotens Hjelm og Hjerne brast", som Ewald så rigtigt siger det. Står vi ikke endnu med blod på hænderne efter det sidste, sejrrige opgør med Goten, vor bror? Og hvad er så disse gotere andet end omplantede jyder, en slags "Sudeter-jyder", så at sige? Skal deres gentagne - og takket være (misforstået?) heroisk indsats -

fejlslagne anslag mod vor sydgrænse, fra den kullede greve til Adolf Hitler, mon ikke forstås som udtryk for en ubevidst men BOGSTAVELIG tilbage længsel til "moderskødet"? Er dette folkeslags altfor kritiserede trang til LEBENSRAUM andet end en, på denne baggrund fuldt forståelig, kompensation, famlende ganske vist, og halvt i blinde, for vanskelighederne ved at være udenlandsdanske, den Welt-schmerz, der har ledsaget deres udlændigheds vandring til fjerne steder som Afrika og visigotisk Spanien? Er tiden for en repatriation, en genforening, ikke kommet nu? Ja, jeg rejser spørgsmålet til politikerne, vel vidende at andre eksiljyder, såsom anglere og saksere, straks vil istemme højrostede klager over at være blevet ladt i stikken.

En og anden overfladisk person vil måske være faldet over udtrykket "en direkte, intuitiv indsigt i historiens essens". Hvorledes, kunne man spørge, kommer man i besiddelse af en sådan? Svaret er ikke alene let, men også sprængfyldt med ægte folkelige og demokratiske perspektiver: man erverver sig ikke denne indsigt gennem opslidende og muligvis overflødige studier i Den Sorte Skole; man får dette som en gave, ingen ved rigtigt hvorfra. Det kommer simpelthen ovenfra, SENKRECHT VON OBEN på sudeterjysk. I sidste århundrede var især Grundtvig sig bevidst at være således begavet. For ham var det en livslang gave (og opgave!). I vore dage synes især Ebbe Kløvedal Reich at have dette stank af denne guddomsgave. Jeg bekender gerne, at gaven kun meddeles mig glimtvis, og AT JEG ER GLAD FOR DETTE!! Hvorfor glad? Fordi det er umådeligt opslidende at blive således inspireret. Man føler sig som et passivt og hjælpløst instrument i højere kræfters vold, kræfter, man ikke kan kontrollere, en suveræn dialektisk proces så overvældende, at man bagefter må hvile ud i dagevis, udmattet men glad, og især måske taknemmelig over, at man har kunnet BRUGES: ubeskriveligt! Hvem kan skildre min forbavselse, da denne mærkelige døs pludseligt sænkede sig over mig, og jeg så mine hænder bevæge sig henover papiret. Jeg overlader det til læseren at vurdere de, efter min egen beskedne (med grund beskedne!) mening udødelige vers, der blev resultatet.

DAS REICH(t)

O kom til Borre hist ved Års
Did stiled forhen Peder Pårs:
Som Holberg si'r var han en mand
Med vandreløst til Himmerland.
Nys greb en skjald i digterlyren
Og kvad et kvad til Kimbrertyren
Om Himmerlands de brave kiemper
Som romerne i gulvet lempet
(Nu farves dem, de ei ku' hyre
Af Tollund moses garvesyre.
Ja slægtens dåd har sat sig spor
Dybt i den himmerlandske jord).

Men dem der ei var sliigt indviet
Med sidste gisp til demokratiet
De drog på togt ad syden til
Hvor grum germaner drev sit spil
Thi alt i slægtens siel det ruger:
Den romer er en pengepuger...
Germanens skov og Alpen^s tind
Ei stemte med det jyske sind
Men over en ålborgsk gibbernak
De ville med Cæsar ha' en snak.

Togtets fører Boerik
Han kjendte vejen på en prik
Ham havde sagt en kimbrer-hex
Hvordan i Rom det var med sex:
Det liv de føret i den stad
Var ved at splitte Roma ad.
Hun havde heller ei fortiet
At skralt det var med demokratiet:
At Roma var i så slet en stand
Var hårdt for en stakkels Kimbrermand.

...
...
...
...
...

Og derfor togtet fremad skred
Og vaded' i land på Donaus bred:
Derved blev Cæsar helt konfus
Og sendte bud til Marius.
Ak Kimbrens ildhu begreb han ikke,
Han troed' de var kommen for at tigge.

Men Odin sad i Asagaard
Og rev sig i sit Kimbrerhaar:
Ak nu er kimbrerættten da hielt paa spanden,
Det er nok bedst de løwer som bare Fanden...
Således tænkte den ædle Gamling
Og kaldte guderne til forsamling.
Ak nu var gode råd skam dyre
Før guderne var stive af syre.
Dog ikke den gode gudinde Frei
Hun var med Tjæreborg på Hawaii,
Hun telegram fra Odin fik:
For Kimbren er den ved at slå klik,
Hvis ei de får gang i deres skinker
Så laver Marius dem til Finker...

Men Frei med næsen dybt i mjød
Bevaged' kun tungt sit kimbrerkød:
Hun hørte en bestandig ringen
For øret da hun gik på vingen
Hun vilde til valen sig skyndsomt skikke
Men hvor den var, det vidste hun ikke.
Fordi hun kikked' for dybt i vinen
Endte reisen syd for Rhinen.
Der bor hun nu, det gamle Liv
I et germanerkollektiv.
Og dette er den sande grund
Til Valhals tavshed i denne stund.

For Kimbren var nu kun én parole:
På egne kræfter helt at stole.
Hrymfxaxe fnyste på himlens bue,
Da Boerik sprang op på en lille tue.
Her hørtes grant i hver en glose
Helteånden fra Borremose:
"Nu vil jeg faneme have ro,
Det gælder også Jer fra Hobro.
For Niels, smedens søn fra Ranum,
Er lige kommen tebaw fra Forum Romanum.
Her traf han en karl - det er ei til at tro,
Men karlen kaldte sig Cicero.
Det er i hvert fald helt til grin,
At nogen stadigvæk taler latin,
Han siger om de romerske skikke:
De bestiller et andet, end at æde og drikke.
Hvis det er stilen her i landet,
Er romerfolket ganske forbandet.
De kjender ei demokrati og kultur
(her blev der klappet og blæst på lur)
og han sejer, der er en fårle kommers.
Deres sexliv, det er ganske pervers.
Et folk, der dyrker så slet en mode,
Bør skånselsløst hakkes ned for fode,
Skjønt ei vi har riffel eller kanon,
Har vi vor stolte tradition.
Til romeren Marius a sejer tvi!
Leve vort hellige demokrati!
Devisen er, at hver en romer
Skal ha' et gok, så han bli'r til atomer.
Historien har lært os med næb og klo
At vi skal forsvare gamle Rossau.
Thi hvad er lysten i gildeshal
Uden "Le Contrat Social"?!
Ned med hver romer, som gør grin
Med Nikolaj Frederik Severin!
Hvad var vore fattige kimbrertanker
Uden Thorval Stauning og Anker?
Jeg vil gerne min løn skal
Bør at lønnes. Kløvedal.
Løn skal vi drikke rjøl og via,
Og vil skal vi kenne de romerske via.

Jeg gi'r gerne min hjerneskal
for at forsvare Kløvedal.
Først skal vi drikke mjød og vin,
Og så skal vi tampe de romerske svin.
Og lige møj, om de så ka' li'et,
Så skal vi indføre demokratiet.
Til kamp for fanen og Skamlingsbanken,
Sønderjylland og Højskoletanken!
Vi grunder inden Solen går ned
En Folkets skole ved Tiberens bred."

Så blev der festet i kimbrernes lejr.
De fejred' den næsten sikre sejr.....

Hans Rafaelsen

Børge Fruelund Jensen

REFERAT FRA DEBATGRUPPEMØDE om humanisme og humaniora, torsdag d. 16.10.1980 kl. 19³⁰-22⁰⁰, AU, bygn. 325, lok. 020.:

Tilstede: Birthe Bang, Peter Terkelsen, Simon Laursen, Kirsten Holm Nielsen, Preben Steen Sørensen, Ole Thomsen, Søren Hinds-holm, Søren Sørensen, Svend Erik Matthiasen, Giuseppe Torresin, Annemarie Torresin, Karen Thorsen, Villy Schmith.

Referent: Villy Schmith.

I det følgende referat vil mødedeltagernes initialer konsekvent blive brugt.

PT henviser til en diskussion om sproget i gymnasiet mellem LOS uddannelsessekretær og en mand ved navn Wenzel i et middagsmagasin på P1 med udgangspunkt i "Ud med sproget", hvori sidstnævnte udtalte, at Danmark vil blive økonomisk trængt, hvis vi ikke lærer fremmedsprog. Desuden trækker PT en udsendelse om formning i folkeskolen frem. En maler beklagede faget formnings begrænsede position i folkeskolen og dét ud fra, at det er vigtigt at lære noget om form, farve og rum. Man vil få brug for det i erhvervslivet. Dermed er den personlighedsudviklende funktion blevet underprioriteret.

PTs sigte med de to eksempler er at fortælle os, at vore farligste modstandere er os selv. Vi falder for at bruge det snævre nytteargument.

SL "Vil du udelukke nytteargumentet?"

PT "Nej, men vi må gøre os problematikken klar."

Efter disse indledende betragtninger går diskussionen over til at kredse om det egentlige udgangspunkt for mødet: "Til Glæden" af Bredsdorff, Larsen og Thyssen.

GT "Det er en svaghed ved "Til Glæden", at man gør humaniora til pynt på samfundet. Det er forkert at lade humaniora have centrum i æstetik og utopi. På hvilken måde udmønter den humanistiske forskning sig i skolen?"

SL "'Til Glæden" mangler det pædagogiske plus det udadvendte.

Debatten er på avant-garde-plan i stedet for."

PT "Hvad er humanioras objekt?"

"Hvad er funktionen af humaniora?"

"Hvilke funktioner er vi bange for at nævne offentligt?"

GT "Humaniora er ifl. "Til Glæden" en antropologi.

GT henviser til en diskussion om "Til Glæden" i Idéhistorisk Forening, hvor Rolf Reitan udtalte: "Stof/materiale er ubegrænset for en videnskab. Når man definerer mennesket som objekt, får man en teoretisk tilgang."

OT (konkluderende) "Det, som GT tager afstand fra, er den forkyndende dimension i humaniora."

"Ved en form for mysticisme ser de tre forfattere af "Til Glæden" bort fra skolen."

"Hvordan ser de på den almene dannelse?"

(OTs tilgang til bogen.)

I det følgende kommer OTs henvisninger til bogen:

S. 91: I det socialistiske fremtidssamfund hos Marx vil der opstå behov for en alsidig menneskelig vækst. (Meget forkyndende stemning ifl. OT.)

S. 137: Wolf Wagner i bogen "Angst og bluff på universitetet" (1978): "Den erfaring ... håbet om denne lyst."

S. 139: "Alt, hvad der ikke kunne dokumentere sin direkte betydning for betalingsbalancen, blev sat under mistanke." (Humanioras problem under enhver kriseperiode.)

S. 151: "Netop fordi ... svært ved at blive helt udryddet."

"Skal man prøve disse værdiers bæredygtighed, er det nærliggende at starte med humaniora. I humaniora findes der en indre utopi, som har kraft for hele samfundet."

OT kalder ovennævnte citat fra s. 151 for en bekendelse til det hånd-ånd-dikhotomerende dannelsesideal. Forfatterne lader os i stikken m.h.t. hvilket ideal der kan træde i stedet.

GT "Bogen demonstrerer en mangel på konsekvens. De foreslår en ny humanisme. "Til Glæden" skal først og fremmest opfattes som en bekendelse, en indrømmelse. De tre forfattere siger stop og indrømmer, at de har taget fejl. Nu drejer det sig om at indpode ideer radikalt. Bogen repræsenterer et skridt i vores retning. Der må svares på de problemer, som den gamle forskning ikke kunne svare på."

OT "'Humaniora - pensioneret af kapitalen" er den vigtigste bog, som de tre forfattere gør op med."

"Hvad kan vi bruge "Til Glæden" til?"

"Beriger den vores måde at drive humanistisk forskning på?"

SL "De tre forfattere har svært ved at tænke tilbage før 1871."

SH (intrigerende) "Mihail Larsen har givet snævre råd til en historiestuderende med tæt forbindelse mellem forskning og prak-

sis."

GT S. 28: "For det andet kan et studium af traditionen lære os, at der findes andre og mere vitale opfattelser af humanioras indhold end den, som dominerer i dag."

GT "Nogle tror, at foragt for det praktiske, det tekniske hører til klassisk dannelse. Derigennem fremmer man borgerlig ideologidannelse."

GT vil ikke tvinge en, der ikke er ideologisk enig med ham til at undervise anthropologisk.

OT "Termen "anthropologi" skal spille en stor rolle i vores diskussion."

"Bepi, du bruger ordet "anthropologi" i en prægnant betydning. Hvilken?"

GT "Med "anthropologi" ser jeg ikke en modsætning til naturvidenskaberne. Men en analytisk metode, der forkaster utopier."

Dernæst tager GT "tråden" om tilgang til bogen op.

"Skulle vi ikke diskutere bogen som et symptom. Klassiske filologer er læger for samfundet! Indrømmelsen i "Til Glæden" var det, som vi håbede på. Vi må underbygge det, som de tre er begyndt på. F.eks. i form af bemærkninger vedrørende manglende afklaringer. Oplysningstid og positivisme spiller en ringe rolle i "Til Glæden". Årsagen hertil kan enten være en bevidst holdning eller mangel på viden."

PSS "Tradition og kritik var væsentlige ord for Mihail Larsen på mødet i Idéhistorisk Forening om "Humanioras krise". Jeg har kendt ML siden 1970, og han har forandret sig. Nu accepterer han vores fag.

Før har der været en defensiv kritik, som ifl. ML skal vendes om til en offensiv kritik."

AT "Skal vi bare sige ha-ha! Endelig er I kommet tilbage til den rette fold!?"

PT "I en kronik i Politiken for 1½ år siden har ML sagt, at humaniora blev sociologiseret ihjel i 70'erne. Han bekendte humaniora som en anthropologi, men ikke et fundamentalt brud med tidligere tanker. Man må beskæftige sig med traditionen for at kunne drive humanistisk forskning."

OT "Kronikken blev lanceret under slagordet "niveau-sænkning". Mihail Larsen har engang udtalt følgende:

"En progressiv videnskabsmand skal vide dobbelt så meget som en traditionalistisk videnskabsmand, fordi han skal kende både

traditionalistens område og sit eget."

"Til Glæden" opstiller i kap. 5 afsn. III skellet mellem institutuniversiteter og universitetscentre, med de fordele og ulemper begge systemer indeholder. Det påpeges på s. 142 som en faktor, at centrene assimilerer lærere fra institutuniversiteterne. I institutuniversitetssammenhæng er det vigtigt at understrege manglen på tværfaglighed.

Debatten i U90 foregår i "Til Glæden" på et meget lavt niveau. Man hengiver sig til retorik, politiske naiviseringer, selvglad snak, asociologiske synsvinkler og idiosynkrasi (= folks kritik af folk med dårligere smag).

På s. 134 postulerer de tre forfattere, at U90-folkene med almindelig dannelse mener ensretning.

Citat fra s. 138: "Vi behøver for resten ikke pege fingre ad USA: vi har rigeligt med eksempler inden for landets grænser, både på en død, funktionsløs humaniora, der transporteres videre som hjerneforurening til nye generationer, og på en vildtvoksende spontaneisme uden faglig gehalt."

Sådan kan man ikke sige uden at konkretisere!"

SL: "Jeg tror ikke på din paranoia, Ole!"

OT: "Jeg tænker på, hvordan s. 138-citatet kan mistolkes."

SS: "Har vi en anthropologi i vores fag, der kan sige, at vi har noget til fælles med de tre forfatteres anthropologi?"

Jeg føler, at det på en måde ikke er en forsvarstale bestemt for vores fag."

GT: "Vi starter ikke fra en fælles reduktionsteori (= f.eks. kommunikation). Vi må have kontinuitet i vore problematikker. Jeg kan henvise til Den jyske Historiker, bd. 6, hvor kapitallogikere fremlægger kapitalen som eneste objekt. På s. 24 i "Til Glæden" er der en polemik mod kapitallogikerne.

En særlig høj feber i sygdommen kan være tegn på bedring, men også på døden!

Jeg mener, at de tre små idealister (red. de tre forfattere af "Til Glæden") lukker øjnene for de alvorlige ting i menneskets tilværelse. Har de tre oplevet sig selv i en "tomhed"?"

OT: "På side 29 tolker de tre forfattere τέλοϛ i "Mennesket er alle tings mål" (Protagoras), men der står μέτρον.

Hvor er den utopisk emancipatoriske funktion af vores institut?"

SS: "De tre forfattere af "Til Glæden" tager ikke hensyn til sub-

versiv kunst."

OT: "Subversiv kunst må man forbyde, hvis man er idealist nok."

GT: "BLT udlægger det kritiske sprog som dækkende det etiske sprog (Roland Barthes).

Filologens fortolkning er ikke reproducerende som en violin-spillers. Vores hensigt må være en kritik af oldtidens utilstrækkeligheder."

OT: "Oldtidsstudiet er en utopi, som virkelig har ændret praksis."

SS: "Jeg ville hellere sige en myte, som har ændret praksis."

OT: "Det må jeg give dig ret i."

To gnomer:

"Man kan kun ændre samfundet ved at kende samfundets lov."

"Videnskab har noget med realitet at gøre."

To problemkomplekser:

OT: "Myten om Athen."

GT: "Demokratiet og dets problemer - på grundlag af en videnskabelig rekonstruktion."

Efter mødet samledes de fleste mødedeltagere i studenterbaren og under den diskussion, der opstod dér, var der især to ting, jeg noterede mig: PSS bemærkede, at forsvaret for de klassiske fag må foregå på alle niveauer. Han føler især, at indsatsen fra universitetets side overfor folkeskolen har været for ringe. I den forbindelse nævnte OT, at undervisningen i folkeuniversitetsregi i vore fag igennem en årrække for nogle år tilbage i dennes egen studietid blev fuldstændigt ophævet, hvilket ikke kan betragtes som uden betydning.

På et andet tidspunkt i "efterdiskussionen" fløj det ud af GT, at hovedargumentet for vore fag er, at vi ikke kan lade være. Straks tænkte hele bordet selvfølgelig på forordet til "Til Glæden", hvor BLT fremfører en fabel, der munder ud i samme konklusion: "Man skal ikke synge, når man sidder i skidt til halsen - men det er svært at lade være."

NB: Forkortelsen BLT dækker over de tre forfatteres navne (Bredsdorff, Larsen, Thyssen).

Villy Schmith
referent

"POLITISERING? HVABEHAR? ALDRIG SET PÅ O&M!"

Som erstatning for de breve og udtalelser til IR, som bestyrelsen ikke ønskede skulle offentliggøres i Agora, har DL skrevet et indlæg om "Videnskab og politik" (Agora 1980, nr. 6), som i virkeligheden gentager hans beskyldninger mod bl. a. mig for at gennemføre en "politisering" af instituttet og siger ikke andet.

Det kan godt være at DL's hensigt med artiklen var at stige op fra et personligt plan til en generel diskussions niveau, men resultatet er blevet en lang række insinuationer, hvor udeladelsen af navne og fakta tillader ham at komme frem med enormiteter, som vi dog har været sparet for i hans tidligere breve. Hvordan kunne DL også tænke sig, at det kunne blive anderledes? Det er ikke åbenheden og ligefremheden i hans mange anklagebreve fra 1977 til i dag, som de anklagede (og ikke kun de anklagede) på instituttet finder absurde og protesterer imod, men netop mangelen på klarhed og dokumentation i disse beskyldninger, dette at DL siger og ikke siger, kort sagt, disse beskyldningers antydende, tvetydige og ikke eksplicitte tone. Og når man så beder DL om at fremkomme med en utvetydig fortolkning af sine skrifter, bliver man involveret i andre tvetydigheder.

Ved at fjerne navnene fra sin artikel efter at disse navne gentagne gange var blevet nævnt i andre skrifter, opnår DL kun at kunne kaste stenen og så skjule hånden under pallium, og artiklen bliver en lang insinuation fra den ene ende til den anden i højde med klassikerne i den genre. Det er nok, bare at se kunsten i hans anvendelse af upersonlige former og passiver.

Disse insinuationer mod mig, mod mange kolleger og mod instituttet vil jeg her lade ubesvaret. Jeg tror, at jeg kan overlade til f. eks. studenterne selv at bedømme - og drage konsekvenserne - om det er sandt, at jeg, fordi jeg er marxist, "manipulerer med de enkelte mennesker" og bruger "indoktrinering som vej for undervisning og opdragelse" og kun "af taktiske grunde" ikke vil indrømme denne min hensigt, således som DL skriver på s. 16-7, at marxisterne gør. Vigtigere er det at bemærke, at hvor DL bliver mere jordnær og giver en definition eller en mere konkret beskrivelse af det, han kalder "politisering", kan man med absolut sikkerhed sige, at sådan noget ikke har fundet sted på O&M. Ingen på O&M er blevet "bragt til tavshed" (s. 8); "reglerne er" ikke "blevet ændret efter en politisk mål-sætning" (s. 9); der er ikke "forvirring i det daglige arbejde" (s.

9); og "den faglige målsætning" er ikke "blevet erstattet af en politisk-ideologisk bestemt målsætning" (s. 9); ingen har anfægtet "nogen medarbejders ret til at have nogen politisk anskuelse" (s. 9), o.s.v. hele artiklen igennem. Som bevis for min påstand kan jeg henvise til instituttets vedtægter, som DL selv har skrevet, og jeg kan henvise til DL, der tæjer, skriver og tilkendegiver sine politiske ansuelser i Vox Populi og i Agora, og har været i bestyrelsen.

"I virkeligheden kan dette (dvs. alt det onde, han har beskrevet) overordentlig let ske i en politiseringsproces, ikke mindst i en marxistisk præget politiseringsproces" skriver DL på s. 9-10. Jo, jo, "dette kan overordentlig let ske"; jeg har også læst, at noget i den retning skulle være sket i Tvind; jeg har også hørt om forhold på forskellige institutter, som lignede (men også kun lignede) nogle situationer af den beskrevne art. Men altså: dette er ikke sket på O&M, og DL har i alle disse år ikke kunnet komme frem med bare ét eneste dokumenteret tilfælde.

Tidligere har DL ladet forstå, at han før eller siden ville klage til overordnede instanser over påståede uregelmæssigheder og ulovligheder; nu får vi at vide, at når han ikke har klaget før, er det fordi han ville blive forfulgt på instituttet, hvis han gjorde det. Jeg føler mig forpligtet til at sige, at hvis DL virkelig ønsker at klage over min marxistiske "politisering" af instituttet, så må han gerne gøre det for min skyld. Jeg er kommet til den konklusion, at instituttet ikke vil kunne lide større skade end nu, og jeg personligt har kun at vinde ved at DL anbringer sig i en position, hvor han endelig skal komme frem med dokumentation og moderere og nøje overveje de ord, han bruger. Men se nu, hvad jeg forudser: jeg tror ikke at DL klager til højere instanser, af mange forskellige grunde, men bl.a. fordi han tager meget mere hensyn til taktiske overvejelser end han ønsker, det skal se ud til. Men altså: Vær så god, DL!

For nu at stramme begreberne lidt: politisering kan have to betydninger: en positiv: at klarlægge det politiske indhold, som ligger skjult i noget, man foretager sig. En negativ: at indføre en uvedkommende politisk (evt. partipolitisk) dimension, hvor den ikke har hjemme. Vi har været vidne til, at mange i mange kredse og på mange institutter har påstået, at alt i sidste instans er politik, og at en politisering (i god betydning) derfor var påkrævet overalt. Li-

gegyldigt hvad man vil mene om disse ideer, så er situationen på O&M helt anderledes (og sådan har det altid været).

Hos os har man altid tilstræbt at bevare distinktionen mellem videnskab og politik, mellem teori og praxis, og anerkende disse forskellige momenter størst mulige selvstændighed. Dette kan læses i instituttets dokumenter og i Vox Populi og Agora.

Diskussionen og en del af uenigheden på instituttet har ikke drejet sig om disse problemer, men deri mod om problemer på et helt andet felt: nemlig om definitionen og afgrænsningen af instituttets opgaver (Folkeuniversitetet og alle former for formidling, efteruddannelse, gymnasiet, og U90-perspektiver angående universitetet og gymnasiet etc. etc.), og om instituttet skulle have en politik, dvs. en langsigtet, ikke improviseret linje (en "profil" siger man nu i Direktoratet) m.h.t. de mange felter, som kan anses for instituttets arbejdsopgaver.

Opfordringer til instituttet om at have en politik i denne betydning har intet at gøre med "politisering", ligemeget hvordan vi definerer dette ord; ja, faktisk, fra resultativ-substantivet "politik" i denne betydning kan man ikke engang aflede adjektivet "politisk", for ikke at tale om "politisere" og "politisering". Behøver man at insistere på det blandt klassiske filologer?

Om DLs forhold til marxismen og filosofien vil der være lejligheder nok til ^{at} diskutere senere. Nu skal vi desværre se på et meget banalt og praktisk aspekt af vores uenigheder på instituttet. Men også dette aspekt eksisterer: hvergang DL forlanger at få og får en fritekst, hver gang han ikke vil have et undervisningsforløb indenfor oldtidskundskab på grund af sin principielle modstand mod faget, hver gang han ikke vil have en arbejdsopgave på grund af sine principielle forbehold, så må der nødvendigvis være en anden på instituttet, der ikke får fritekst og skal tage sig af påkrævede undervisningskurser osv. Når man nu ser, at DL fortsat i sin artikel undlader at tage eksPLICIT hensyn til sine kollegaer og til studenternes studiekraft, at han fortsat nægter at svare dem, der har sagt til ham, at det ikke drejer sig om materialistisk modstand mod De-anima-traditionen, men om rimelig arbejdsfordeling og om turnusplanen, så kan man ikke undgå at tænke, at hele denne svæven om marxismen og politisering også forsøger at lægge et ideologisk røgsøjls omkring dyrkningen af egne små banale kartofler - og dette er simpelthen latterligt.

Giuseppe Torresin.